

PROTOKÓŁ NR 20/12
POSIEDZENIA KOMISJI ROLNICTWA, GOSPODARKI WODNEJ
I OCHRONY ŚRODOWISKA
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
W DNIU 2 KWIETNIA 2012 ROKU

Obrady Komisji prowadził Przewodniczący Komisji – Wojciech Borzęcki.

W posiedzeniu uczestniczyło 6 członków Komisji oraz goście – zgodnie z załączonymi listami obecności (*załącznik nr 1 – 11 do protokołu*).

Zawiadomienie o posiedzeniu stanowi *załącznik nr 12 do protokołu*.

Posiedzenia rozpoczęło się o godz. 12.00 w Sali Rycerskiej Muzeum Okręgowego w Sandomierzu, ul Zamkowa 12.

Przewodniczący Komisji Wojciech Borzęcki powitał wszystkich zgromadzonych a następnie poinformował, iż główną tematyką posiedzenia będzie problem wyrobiska „Piaseczno” oraz sytuacja terenów sąsiadujących ze zbiornikiem.

Następnie Członkowie Komisji jednogłośnie przyjęli zaproponowany porządek obrad, który przedstawia się następująco:

Część I

1. Informacja nt. aktualnej sytuacji wyrobiska „Piaseczno” oraz przyszłości terenów sąsiadujących ze zbiornikiem po zakończeniu jego rekultywacji .
 - a) prezentacja multimedialna obrazująca obecny stan wyrobiska,
 - b) określenie koniecznych działań w zakresie ochrony terenów sąsiadujących z wyrobiskiem przed skutkami odbudowy wcześniejszych stosunków wodnych (sprzed rozpoczęcia górniczej działalności odkrywkowej),
 - c) dyskusja i wypracowanie wniosków.
2. Informacja Świętokrzyskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych dot. cieków wodnych „Stara Gorzyczanka”
3. Sprawy różne.

Ad.1a.

Pan Marian Warchoń – Inżynier ds. Górniczych Kopalni Siarki Machów – przedstawił prezentację multimedialną obrazującą rekultywację wyrobiska pogórniczego byłej Kopalni Siarki Piaseczno (*wydruk prezentacji stanowi załącznik nr 13 do protokołu*).

W dalszej kolejności głos zabrał **Przewodniczący Komisji Wojciech Borzęcki**, który poinformował, iż na przełomie stycznia i lutego 2012 roku odbyło się pierwsze spotkanie w Łoniowie z udziałem przedstawicieli Kopalni i samorządowców. Jego konsekwencją były dwa spotkania – z inicjatywy Starosty Sandomierskiego Stanisława Masternaka w Ministerstwie, a następne z udziałem ministra Millera na terenie powiatu sandomierskiego

Ad.1b.

Pan Stanisław Masternak - Starosta Sandomierski - przypomniał, jak doszło do wysuszenia i zagospodarowania terenów w Piasecznie i stwierdził, że zaprzestanie odwadniania spowoduje powrót stosunków wodnych do stanu sprzed rozpoczęcia działania Kopalni. Stanowi to bardzo duży problem, gdyż dalszy wzrost poziomu wód będzie skutkować podtopieniami na terenie trzech gmin sąsiadujących ze zbiornikiem. Podkreślił, że Kopalnia kończy działalność w 2013 roku. Aktualnie podmiot ten posiada środki z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska na rekultywację wyrobiska, natomiast ze względu na zapisy ustawy, nie dysponuje środkami na melioracje i odwodnienie terenów sąsiadujących. Starosta przypomniał także, iż Prezydent Tarnobrzega wystąpił z propozycją przejęcia majątku po Kopalni w Machowie, czego konsekwencją będzie również przejęcie wyrobiska w Piasecznie. Zdaniem samorządowców wiąże się to z ogromnymi kosztami: system melioracyjny – drenażowy będzie kosztował ok. 40 mln zł, a coroczny koszt pompowania wody będzie oscylował w granicach 4 mln zł. Zdaniem Starosty Masternaka żaden samorząd nie jest w stanie wygenerować takich środków. Jedynym wyjściem jest przejęcie tego zadania przez Budżet Państwa.

Przewodniczący Komisji Wojciech Borzęcki wyraził nadzieję, że spotkanie uda się zakończyć wypracowaniem wspólnego stanowiska. Zdaniem Przewodniczącego potrzebne jest lobby wszystkich zainteresowanych samorządów.

Pan Zbigniew Buczek – Prezes Zarządu Kopalni Siarki „Machów” S.A nawiązał do aktualnej sytuacji Kopalni Piaseczno. Po przekazaniu przez Ministra Skarbu jej majątku spółce Machów, prowadzone były prace rekultywacyjne. Trwały one do 11 maja 2011 roku, kiedy to osunęła się skarpa wyrobiska. W związku z rekultywacją planowano działania dwuetapowo. Docelowym wynikiem miało być osiągnięcie rzędnej wody +146, wybudowanie przepompowni oraz systemu melioracyjnego wokół całego wyrobiska. Działalność ta jest finansowana ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska – ten sposób finansowania wyklucza możliwość pokrycia kosztów budowy systemu melioracji wokół wyrobiska. Powstaje więc problem, gdyż Minister Gospodarki sugeruje sfinansowanie tego przedsięwzięcia ze środków własnych Kopalni. Nie jest to jednak możliwe, z uwagi na fakt, że jedyne dochody podmiotu pochodzą ze zbywania majątku kopalni i są daleko niewystarczające. Ponadto Prezes Buczek przypomniał, że wszystkie podstawowe prace Kopalnia ma wykonać do 2013 roku. Dwa zadania nie będą mogły być zrealizowane do tego czasu. Wśród nich jest właśnie zakończenie działań wokół wyrobiska Piaseczno.

Poinformował, że Kopalnia w najbliższym czasie zleci wykonanie dokumentacji, która będzie weryfikować stateczność ścian zbiornika, ciśnienie hydrostatyczne słupa wody, utrzymanie odpowiedniego chemizmu, a ponadto określi kierunki do zakończenia rekultywacji w tym projekty wraz z kosztorysami. Wszystkie koszty muszą być pokryte przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska w ramach obowiązującej umowy.

Tematem otwartym pozostaje w dalszym ciągu spiętrzanie wody do rzędnej +146 oraz pokrywanie przyszłych kosztów jej pompowania przy osiągnięciu tej rzędnej i po wybudowaniu systemu melioracyjnego.

Na koniec Prezes poinformował, że do końca 2013 roku Kopalnia „Machów” S.A. będzie obsługiwać pompowanie wody, problemem pozostaje dalsza obsługa przepompowni i całego zbiornika po 2013 roku.

Ad.1c.

Głos w dyskusji zabrali:

Pan Szymon Kopacz – Wójt gminy Łoniów - wyraził opinię, iż wyrobisko w Piasecznie to nie tylko problem terenów przyległych do zbiornika, ale także sąsiadujących gmin: Łoniów, Samborzec i Koprzywnica. Odniósł się także do pomysłu przejścia wyrobiska przez Prezydenta Tarnobrzega, twierdząc iż Prezydent nie zdaje sobie sprawy z ogromu kosztów z tym związanych.

Przewodniczący Komisji Wojciech Borzęcki dodał, iż jest zaniepokojony informacją o gotowości przejścia wyrobiska przez Miasto Tarnobrzeg, gdyż nie jest to wyłącznie kwestia majątku, ale i ogromnej odpowiedzialności.

Pan Marek Jońca – Burmistrz Koprzywnicy – przedstawił *Stanowisko Rady Miejskiej w Koprzywnicy w sprawie prowadzenia prac rekultywacyjnych w wyrobisku Kopalni Siarki Piaseczno oraz nieodpłatnego zbycia akcji Kopalni Siarki „Machów” S.A. (załącznik nr 14 do protokołu).*

Podkreślił, że najważniejszym problemem jest kwestia zabezpieczenia omawianych terenów przed podtopieniami stałymi bądź okresowymi. Kwestię przejścia wyrobisk przez władze Tarnobrzega uznał za sprawę drugorzędną. Podzielił wątpliwości, że miasto nie będzie w stanie udźwignąć ciężaru finansowego tego przedsięwzięcia.

W kontekście dyskutowanego poziomu rzędnej wody +138, a docelowo +146 stwierdził, że nie będzie to możliwe bez budowy systemu melioracji terenów, na które oddziałuje wyrobisko tj. ok. 1.700 ha

Na zakończenie wypowiedzi Burmistrz poruszył wątek zagrożenia ekologicznego, jakie może wywołać istniejące nasycenie dolnych partii wód zbiornika siarkowodorem.

Przewodniczący Komisji Wojciech Borzęcki stwierdził, iż wyrobisko Piaseczno stanowi jedno z największych zagrożeń w województwie świętokrzyskim, a brak reakcji doprowadzi do katastrofy gospodarczej regionu.

Pan Witold Garnuszek – Wójt Gminy Samborzec – nawiązał do sytuacji, jaka miała miejsce na tych terenach po powodzi w 2010 roku. Zaaapelował o zaopatrzenie rejonów melioracji w przenośne pompy, które będą mogły być wykorzystywane na bieżąco w czasie ewentualnych podtopień.

Pan Antoni Szpak – Przewodniczący Rady Gminy Łoniów – wyraził pogląd, że wyrobisko w Piasecznie różni się geologicznie od innych wyrobisk i możliwe jest tu występowanie przecieku wód powierzchniowych. Podał przykłady wystąpienia podtopień ok. 3 tys. ha terenów leśnych oraz 8 ha w miejscowości Błonia.

Następnie głos zabrali przedstawiciele sołectw będących w zasięgu leja depresyjnego, którzy odnieśli się do kwestii izolacji wychodnych złożeń i braku odpowiednich zabezpieczeń dla terenów, które już przy rzędnej +138 ulegają powolnym podtopieniom. Stwierdzili, że dokumentacja geologiczna nie jest w tej kwestii ścisła i obszar oddziaływania depresji jest odmiennie określany w różnych opracowaniach. Obserwacje w terenie wskazują jednoznacznie na bardzo wysoki poziom wód gruntowych przy bardzo suchym okresie jesienno – zimowym. Zdaniem przedstawicieli sołectw jest to skutkiem podwyższania lustra wody w wyrobisku.

Radny Lech Janiszewski - uznał, że istnieją trzy podstawowe problemy rzutujące na dalsze losy wyrobiska w Piasecznie. Pierwszy dotyczy spraw organizacyjnych, wynikających z likwidacji Kopalni Siarki „Machów” w 2013 roku. Drugi to kwestia technologii, natomiast trzeci to upływający czas, który wpływa negatywnie na bezpieczeństwo terenów sąsiadujących ze zbiornikiem w Piasecznie. Zdaniem radnego, włączenie wyrobiska Piaseczno do programu „Góra Wisła” nie rozwiąże od razu problemu, gdyż realizacja programu „Górna Wisła” wymaga kilku lat, natomiast działania na obszarze wyrobiska trzeba podjąć natychmiast. Stąd za konieczne uznał nadanie temu przedsięwzięciu charakteru priorytetowego, także w obecnych realiach organizacyjnych.

Pan Jan Galus – Członek Zarządu Świętokrzyskiej Izby Rolniczej - poinformował, iż jest członkiem Rady Gospodarki Wodnej Regionu Wodnego Górnej Wisły przy RZGW w Krakowie. Podzielił pogląd, iż rozwiązanie problemu wyrobiska w Piasecznie nie powinno opierać się jedynie na realizacji programu „Górna Wisła”, gdyż rozpiętość czasowa tego programu jest bardzo duża. Jego realizacja będzie przebiegać od 2013 do 2030 roku. Zdaniem Jana Galusa w rozwiązanie problemu powinien zaangażować się także Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, zważywszy na fakt, iż zbiornik, o którym mowa, zagraża również bardzo bogatym terenom rolniczym na tym obszarze.

W podsumowaniu dyskusji **Przewodniczący Komisji Wojciech Borzęcki** przedstawił propozycję stanowiska Komisji Rolnictwa, Gospodarki Wodnej i Ochrony Środowiska Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego w sprawie sytuacji wyrobiska posiarkowego „Piaseczno” oraz przyszłości terenów sąsiadujących ze zbiornikiem po zakończeniu rekultywacji. *(załącznik nr 15 do protokołu)*

Komisja Rolnictwa, Gospodarki Wodnej i Ochrony Środowiska jednogłośnie przyjęła treść stanowiska, dodając do listy jego adresatów: Ministra Finansów, Skarbu Państwa, Ochrony Środowiska, Gospodarki, Rolnictwa oraz Parlamentarzystów Ziemi Świętokrzyskiej.

Pismo do Przewodniczącego Sejmiku dot. inicjatywy uchwałodawczej Komisji w tej sprawie stanowi *załącznik nr 16 do protokołu*

Na zakończenie tej części obrad **Pan Zbigniew Buczek – Prezes Zarządu Kopalni Siarki „Machów” S.A** podziękował za zaproszenie na posiedzenie Komisji i zadeklarował daleko idącą współpracę Kopalni z władzami lokalnymi na rzecz rozwiązania problemu Piaseczna. Stwierdził, że materiał naukowy oraz dokumentacja hydrogeologiczna, będąca w posiadaniu Kopalni, może być nadal wykorzystywana przy opracowaniu koncepcji odwodnienia terenów sąsiadujących ze zbiornikiem.

Ad.2.

Członkowie Komisji otrzymali pismo Świętokrzyskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych dot. ciek w wodnego Stara Gorzyczanka (*załącznik nr 17 do protokołu*)

Przewodniczący Komisji – poinformował, że mieszkańcy miejscowości leżących w sąsiedztwie ciek Stara Gorzyczanka zwrócili się kilka tygodni temu do niego z prośbą o interwencję. Wystąpienie mieszkańców zostało również skierowane do Komisji Rewizyjnej Sejmiku Województwa. Zawierało ono wniosek o przeprowadzenie kontroli ŚZMiUW.

Zwrócił się do przedstawiciela ŚZMiUW o przekazanie informacji nt. stanu tego ciek. Poinformował, że mieszkańcy sołectwa Koćmierzów również przygotowali krótką prezentację multimedialną, obrazującą podtopienia swoich gospodarstw wywołane przez Starą Gorzyczankę.

Tomasz Dutkowski – pracownik Świętokrzyskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych przedstawił ww. temat w formie prezentacji multimedialnej.

Podkreślił, że ciek Gorzyczanka jest zaliczany to tzw. wód pozostałych, którymi gospodaruje w imieniu Marszałka ŚZMiUW. Zadania te należą do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, więc ich realizacja może przebiegać jedynie w ramach otrzymanych na ten cel środków.

Na wcześniejszych spotkaniach Wojewoda Świętokrzyska zapewniła, że zostaną przekazane środki na opracowanie stosownej dokumentacji. Podkreślił, że problem może rozwiązać tylko i wyłącznie kompleksowa przebudowa przepustów do posesji położonych w poprzek ciek

Odczytał pismo Wojewody skierowane do wójta gminy Samborzec (*załącznik nr 18 do protokołu*).

Pan Andrzej Sierant – Przewodniczący komitetu - przedstawił prezentację multimedialną złożoną ze zdjęć obrazujących skutki braku regulacji Starej Gorzyczanki tj. podtopienia sadów i zabudowań gospodarskich. Stwierdził, że w przypadku wyższego poziomu Wisły i Koprzywianki występują podsiąki i jedyną możliwością odprowadzenia wody jest jej przepływ starorzeczem Gorzyczanki.

Odnosząc się do pisma Wojewody stwierdził, że za wszystkie nieruchomości należące do skarbu państwa – także przepusty – odpowiada starosta. Uznał za niesłuszne obarczanie winą i obowiązkami samorządu gminy Samborzec.

Przewodniczący Komisji – w celu uzupełnienia dodał, że mieszkańcy w swoim piśmie zwrócili uwagę, że brak odwodnienia w terenie Gorzyczanki powoduje zagrożenie blisko 300 gospodarstw. Pod pismem podpisali się obok przewodniczącego komitetu – Pana Andrzeja Sieranta także sołtysi 4 sołectw. Poinformował, że w dniu dzisiejszym w godzinach przedpołudniowych dokonał wspólnie z Kierownikiem Oddziału Rejonowego ŚZMiUW wizji lokalnej na miejscu wystąpienia wody z kanału.

Tomasz Dutkowski – poinformował, że tereny należą do skarbu państwa, a przepusty zostały wykonane przez mieszkańców w sposób odbiegający od zasad inżynierskich. Urządzenia te nie należą do Zarządu Melioracji, ani nie służą realizacji statutowych celów tej jednostki.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców, ŚZMiUW stoi na stanowisku, że niezbędna jest kompleksowa odbudowa koryta rzecznej połączona z przebudową przepustów należących do posesji. Po spotkaniu mieszkańców z Wojewodą przyjęto ustalenia, które zostały zapisane w piśmie skierowanym do wójta gminy Samborzec.

Następnie przedstawił ograniczone możliwości finansowe Zarządu Melioracji.

Przewodniczący Komisji - stwierdził, że cytowane pismo Wojewody zawiera gwarancję zabezpieczenia niezbędnych środków finansowych, ale tylko pod warunkiem współpracy mieszkańców z władzami samorządowymi i zaangażowania obu stron w przebudowę przepustów.

Pan Jacenty Czajka – Kierownik Oddziału Rejonowego ŚZMiUW w Sandomierzu - podkreślił, że przebudowa cieków musi być przeprowadzona zgodnie z przepisami i sztuką inżynierską. Pierwszym krokiem powinna być inwentaryzacja przepustów, a następnie przygotowanie dokumentacji technicznej. Zaproponował spotkanie w gronie zainteresowanych stron i przyjęcie porozumienia, w którym zostaną zapisane potrzebne działania i zakładane terminy ich realizacji wraz ze wskazaniem podmiotu odpowiedzialnego za poszczególne etapy.

Pan Andrzej Sierant - poinformował, że woda płynąca tym ciekami jest niebezpieczna nie tylko w czasie wysokiego poziomu Wisły. Wyraził pogląd, że wysoki poziom wyrobiska w Piasecznie również oddziałuje na poziom starorzecza Gorzyczanki.

Przedstawicielka sołtysów z dorzecza Starej Gorzyczanki – przypomniała, że ciek był kilka lat temu remontowany. Na ten cel zostały przeznaczone środki z funduszu sołectwa. Poinformowała, że powstał społeczny komitet, który zajął się oczyszczeniem koryta i wycięciem drzew i krzewów utrudniających przepływ wody.

W dalszej dyskusji głos zabrali: Przewodniczący Komisji – Wojciech Borzęcki Zastępca Przewodniczącego Komisji – Mieczysław Sas, Pan Stanisław Kraska – Naczelnik Wydziału Rolnictwa Starostwa Powiatowego w Sandomierzu oraz Pan Roman Cichoń – Sołtys sołectwa Sośniczany.

Przewodniczący Komisji – zaproponował przyjęcie stanowiska Komisji wskazującego na konieczność pilnego prowadzenia rozmów, których efektem będzie podjęcie prac remontowych, zmierzających do kompleksowej odbudowy koryta Starej Gorzyczanki, między innymi poprzez przebudowę ww. przepustów.

Niezbędnym warunkiem powodzenia przedsięwzięcia będzie współpraca zainteresowanych stron: przedstawiciele sołectw Koćmierzów, Ostrołęka i Zawislecze, władz gminy Samborzec, Powiatu Sandomierskiego, Świętokrzyskiego Zarządu Melioracji i Urzędzeń Wodnych oraz Komisji.

Przedmiotem pierwszego spotkania winno być zinwentaryzowanie wszystkich koniecznych działań i opracowania szczegółowego harmonogramu wskazującego terminy i sposób ich realizacji.

Komisja w jednomyślnym głosowaniu przyjęła powyższe ustalenia.

Stanowisko Komisji nr 4/12 w tej sprawie stanowi *załącznik nr 19 do protokołu*.

Na zakończenie posiedzenia **Przewodniczący obrad** udzielił głosu obecnym na obradach **Posłom ziemi świętokrzyskiej: Pani Marii Zubie oraz Krzysztofowi Lipcowi**, którzy podziękowali za umożliwienie udziału w spotkaniu i zadeklarowali pomoc mieszkańcom sołectw położonych w dorzeczu Starej Gorzyczanki.

Ad. 3.

Spraw różnych nie zgłoszono.

Posiedzenie zostało zakończone o godz. 15:00.

Protokół sporządzili:
Marta Solińska – Pela

Michał Wójcik

Przewodniczący Komisji

Wojciech Borzęcki